
STYRESAK 30/24

ORIENTERINGER FRA DRIFTEN

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

21. juni 2024

Saksbehandler

Avdelingsledere/-ansvarlige, Gro Eikeland

Saksfremlegg

Under følger orienteringer fra driften i form av punkter samlet under overskriftene fra siste museumsmelding samt våre egne punkter «forretning» og «organisasjonsutvikling»:

Solid kunnskapsproduksjon

- Etter initiativ fra fagseksjonen ved Vest-Agder-museet ble det 27. mai avholdt forskningsmøte mellom konservatorer fra VAM og AAma. Etter ønske fra AAma ble møtet avholdt på Kuben. Samtlige deltakere bidro med en kort presentasjon. Formålet var å bli kjent med hva museumskolleger i øst og vest arbeider med, som grunnlag for økt samarbeid.
- Vest-Agder-museet v/fagseksjonen (red.) utgir Roger Tronstad bok «Kongens elskerinne – Cassandra Bondes turbulente liv». Publikasjonen lanseres på Gimle Gård 15. juni. Biografien handler om en forholdsvis ukjent kvinne på 1700-tallet og hennes liv i bl.a. Christiania, København og Kristiansand.
- Hestmandens konservator jobber med fagartikkel mønstringsvesenet i hjemmeflåten under andre verdenskrig.
- Hestmandens konservator skal levere artikkel til Lillesand Historielag i august som omhandler krigsseilertematikken.
- Hestmandens konservator skal skrive artikkel til Agderposten etter sommeren.

- Tingvatn fornminnepark arbeider med å ferdigstille Snartemodugnaðr- prosjektet.
- Samuel Høiland fra Tingvatn fornminnepark har ferdigstilt sin artikkel om 4-skaftvevens alder, om tekstilfunn fra folkevandringstiden.
- Tingvatn fornminnepark har gjennomført møte for forskningsgruppa for publikasjonen om «Snartemo V brikkebånd».
- FLEKKEFJORD – Forskning pågår med en artikkel om Stig Bakke og Christian IIIs reformasjon i Flekkefjord.

Relevant formidling

- Ny digital utstilling er publisert på digitalt museum bestående av draktsølv fra samlingen på Kristiansand museum: «Draktsølv fra Agder»
- Åpning av en bannerversjon av utstillingen «Identity on the Line» på Migrasjonsmuseet i Brussel 8. mai. Utstillingen sto én måned i Belgia.
- Den norsk-ukrainske utendørsutstillingen «TORVET – byens hjerte», som åpnet på Øvre torv i Kristiansand 13. april, ble flyttet til Odderøya museumshavn 14. mai og vil stå der over sommeren.
- Den store museumsdagen – med deltakelse fra nesten samtlige avdelinger i Vest-Agder-museet – ble arrangert på Flekkefjord museum 2. juni.
- Fagseksjonen har produsert fem fendere med båtinformasjon samt informasjonsskilt til 28 plastbåter til årets plastbåtutstilling i Odderøya museumshavn. Inkludert trebåtene til Bragdøya kystlag vil årets flytende utstilling i samarbeid med private båteiere inneholde 50-60 båter.
- Fagseksjonen har produsert et innvendig visningsrom i Odderøya museumshavn, sammensatt av fire skipskonteinere. 10. mai åpnet rommet med en flerprojeksjonsvisning av klipp fra Landmark/Tellefsens kaperfilm.
- Fagseksjonen har bidratt med foredrag om 17. mai-feiring og -tradisjoner gjennom Business Region Agder/UiAs arrangementsrekke for internasjonale nyinnflyttede i regionen, «Secrets of Agder».
- Setesdalsbanen har i uke 24 ca 900 barnehagebarn som får en fin tog opplevelse.
- Setesdalsbanen åpner ny «stasjon» på Beihølen 16. juni, som er et viktig tilskudd til vår attraksjon.
- Odderøya museumshavn har holdt åpent under Odderøya Open 1.-2. juni og fra 9.-11. mai i forbindelse med åpning av Kunstsilo. I mai åpnet også den nye konteinerutstillinga i Nodeviga med tema fra kaperfarten.
- Seaweedfestivalen 2024 ble gjennomført på Odderøya museumshavn og Lindesnes fyrmuseum. Festivalen belyser hvordan vi kan bruke mer tang, tare og alger i maten

vår. Festivalen er et samarbeid mellom de to institusjonene, og arrangementene var vellykket.

- Kristiansand museum bistår Tangen videregående skole i istandsetting av et uthus på Randøya for å lære vgs-elever om historiske tømringsteknikker. Dette er under avslutning.
- DKS-opplegget «Båten for alle» ble gjennomført på Odderøya museumshavn i mai.
- På Kristiansand museum har det vært arrangert faglige foredrag om Kristiansand som sjøfartsby og gamle blomsterarter i henholdsvis april og mai. Godt besøkt.
- Shantykorset til Fullriggeren Sørlandet besøkte museumshagen ved Kristiansand museum 13. juni og holdt konsert sammen med foredrag av Kari Skaar Dahl som er driftsleder ved fullriggeren.
- De faglige foredragene i serien «Historier fra et museum» gjennomføres ved Odderøya museumshavn siste torsdag hver måned. Godt besøk i april og mai med nesten 60 gjester i mai.
- Det er mange barnehager og skoleklasser som jevnlig besøker Kristiansand museum og Gimle gård for å få ulike formidlingsopplegg. Spesielt i juni er det mange henvendelser i tilknytning til avrundning av skoleåret. På Kristiansand kanonmuseum er det også en del omvisninger for grupper. Noen grupper bestiller kjøring av kanonen.
- Kanondagen ble gjennomført på Kristiansand kanonmuseum 2. juni. Ordfører Mathias Bernander åpnet, og en anslår at det var over 1000 gjester innom i løpet av dagen.
- Terrengkarusellen gikk gjennom Kristiansand museum i slutten av april, og nærmere et par tusen deltakere fikk oppleve friluftsmuseet på løpe- eller gåturen sin.
- Det arrangeres ukrainsk dag ved Kristiansand museum 22. juni.
- Det arrangeres slåttedag ved Kristiansand museum 29. juni.
- Det er åpent på Gimle gård lørdag 22. mai. Det er vanlige omvisninger, men Arendal borgerlige militaire stiller i tidsriktige kostymer og tidskoloritt som statister både ute og inne i de ulike rommene, så publikum vil oppleve et iscenesatt historisk bilde fra Bernt Holms tid.
- Det blir boklansering av boka om Cassandra Bonde på Gimle gård 15. juni. Boka er skrevet av Roger Tronstad med redaktør Tonje Tjøtta fra VAM.
- På Gimle gård er det opparbeidet et rabarbrabed ved historisk rosehage for å formidle frukt- og fruktvinsproduksjonen som foregikk ved Gimle gård på 1900-tallet.

- Hestmanden har hatt besøk av noen skoleklasser og jobber med DKS som skal gjennomføres til høsten.
- Mandal museum har hatt foredrag om Paula Messel, Norges første influenser.
- Mandal museum hadde åpent to timer på 17. mai, med gratis inngang, som del av byens 17.mai-program. Det var også historiske leker for barn i portrommet. Tilbudet ble godt mottatt.
- Mandal museum har hatt flere gruppebesøk denne våren, bussgrupper, byvandring og skolegrupper.
- Mandal museum har hatt lansering av boka «Vevd fargeglede, sengetepper fra Vest-Agder» i Andorsengården.
- Mandal museum deltok på Den store museumsdagen i Flekkefjord med grafikk-aktivitet for barn.
- Sjølingstad Uldvarefabrik åpner sommerens utstilling 15. juni Vi samarbeider med en lokal møbelbutikk, Lille Danske, som konsentrerer seg om danske designmøbler. Vi vil viser prosessen bak produksjonen.
- SU har hatt flere klassebesøk der den industrielle revolusjon har stått sentralt. Dette er både gjennom DKS og andre henvendelse.
- Bjørnevåk – Jernalderting i Tingvatn fornminnepark var en stor suksess med årets satsingsområde «Barn».
- Tingvatn fornminnepark har deltatt på flere arrangementer i regionen: Kvinesdal, Hægebostad, Lyngdal og Flekkefjord.
- Flere skoleklasser fra Kvinesdal har gjennomført «Fra henrettelse til likeverd» som et eget oppsett utenom DKS.
- På Lista museum ble den nye utstillingen «Med Junaiten i trunken» om arbeidsutvandringen fra Lista til Amerika i mellom- og etterkrigstiden åpnet 9. juni. Utstillingen fremstiller et amerikanskinspirert hjem på Lista, lokalisert i kommandantboligen på Nordberg fort.
- På Lista museum har det vært guiding av ungd.skoleelever, Jobbskolen fra Flekkefjord, pensjonistgruppe og div. bussgrupper.
- På Lista museum har det vært arrangert dag med Eilert Sundt vgs og utvekslingsstudenter fra Tyskland med guiding, pil og bue og grilling.
- Lista museum har hatt besøk av ca 70 folkemusikere fra Norge, Skotland og Danmark, med musikk og mat.
- På Lista museum har det vært møte for Utvalgt kulturlandskap med matservering.
- På Lista museum har det vært arrangert museumsdag med Amerikautvandringa på

museet i Vanse.

- FLEKKEFJORD – Foredragsserie om 2.VK (6 foredrag).
- FLEKKEFJORD – Foredragsserie om Flekkefjords historie i forbindelse med Christopher Beers Hus 300 års jubileum (6 foredrag).
- FLEKKEFJORD – Håndverksted/Barneaktiviteter gjennomført for 2. år med 3.300 barn i museumsaktiviteter knyttet til bærekraft og byens historie/kultur/tradisjoner.
- FLEKKEFJORD – Billettsalg til foredrag, byvandring og omvisning pågår.
- FLEKKEFJORD – Lokal sommerutstilling: «Friluftsliv i Flekkefjord» i samarbeid med Flekkefjord og Oplands Turistforening (F.O.T.)

Helhetlig samlingsutvikling

- Vest-Agder-museet har overtatt Ny-Hellesundsvraket fra Norsk Maritimt Museum (NMM). Vraket ble funnet og gravd ut på 1980-tallet, og er datert til 1400-tallet. Det var blant annet lastet med kalksteinsheller fra Tallin, sarkofager og korn. Vraket består av ca 140 deler, de lengste er ca 7 meter eikeplank som veier om lag 80 kilo. En konservering av vraket vil være en tidkrevende og kostbar prosess. Vrakets historiske verdi lokalt ansees likevel for så stor, at museet har valgt å ta det inn i samlingen. Vraket og funn fra vraket vil være viktige gjenstander fra senmiddelalderen som kan fortelle historien om da området utenfor kysten vår var hovedfartsåren for handelsveien mellom Baltikum og Nord-Europa. NMM har også flere mindre gjenstander fra dette funnet, som på sikt kan stilles ut i vårt nye museumsbygget på Odderøya.
- Det er avhendet flere gjenstander fra Kristiansand museums samling i tråd med VAMs rutiner for avhending.
- En messehagel fra Tveit kirke, trolig fra 1700-tallet er tatt inn i Kristiansand museums samling.
- Hestmanden er i ferd med å ferdigstille ny utstilling som omhandler Shetlandsgjengen og som har flere gjenstander som ble brukt under andre verdenskrig.
- Lista museum har fått bistand fra samlingsforvaltningsgruppa med å finne fram, plassere og ivareta gjenstander fra samlinga som brukes i den nye Junaitenutstillinga.
- FLEKKEFJORD – Mugg fjernet fra møblement og gjenstander i Christopher Beers Hus.
- FLEKKEFJORD – Christopher Beers Hus til utredning/måling/befaring for skadedyr, temperatur og fuktighet.

Trygg ivaretagelse

- Setesdalsbanen arbeider kontinuerlig med å få bygningsmassen og togmateriellet opp på vedlikeholdsnivå. Lok nr. 2 er nå klar til testing etter at ny kjele er montert.
- Det er startet opp med flytting av gjenstander fra grovmagasinet på Kristiansand museum.
- Vårforberedelsene er i gang ved Kristiansand museum, Odderøya museumshavn, Gimle gård og Kristiansand kanonmuseum. Vårdugnader er blitt gjennomført med alle museets ansatte i sving.
- Skolestua ved Kristiansand museum er malt.
- Istandsetting av årestua fortsetter på Kristiansand museum.
- Adkomststien ved Kristiansand kanonmuseum er istandsatt etter stor slitasje de siste årene. Arbeidet blir finansiert av stiftelsen og Forsvarsbygg.
- Bunker 4 ved Kristiansand kanonmuseum er åpnet og skal i løpet av høsten bli tilgjengelig for publikum. Arbeidet blir finansiert av stiftelsen og VAM.
- Jernbanesporet ved Kristiansand kanonmuseum er utbedret og gruset opp rundt etter mange års slitasje. Arbeidet er blitt finansiert av Forsvarsbygg og stiftelsen.
- Hestmanden er i sluttfasen for flere vedlikeholdsprosjekter og skipet er nå klar for årets seilas. Flere store prosjekter har blitt gjennomført i løpet av vinteren og våren og skipet er i god teknisk stand.
- Hestmanden planlegger dokking og start på hovedklassing i september.
- Sjølingstad Uldvarefabrik fikk 5 339 825 kr i tilskudd over statsbudsjettets post 72. Dette er tilskudd til FDV (Forvaltning, drift og vedlikehold inkl lønn), materialbehov som er økt fra 300 til 400 000 samt investering i ny el kjele. I tillegg har vi fått tilskudd over post 77 på verdiskapning og kulturmiljøområdet på 240 000 til installering av varmpumper i spinneri og butikk. I fjor fikk vi forhåndstilsagn til istandsetting av vinduer i spinneri, og både vår egen håndverker og Malerbua er i full gang med dette.
- Det er tegnet avtale med Lindesnes kommune og Nye veier blant annet om tapping av Ommundsvann året rundt og avtale om regulering av vann.
- Flytting og avvikling av grovmagasinet på Lista er i gang og det gjenstår noen transporter til nytt magasin.
- På Lista museum har det blitt malt opp navn og flagg + fjernet rust på Østhassel redningsstasjon.
- FLEKKEFJORD – Gulvene i besøksarealene i Sjøbuene er slipt og lakkert som forbedre museets utseende og besøkenes opplevelse.

Aktiv samhandling

- Formidlernetverket i Vest-Agder-museet, Aust-Agder museum og arkiv og Kunstsilo samarbeidet om en prosjektsøknad til Kulturdirektoratet innen universell utforming med søknadsfrist 4. juni.
- Vest-Agder-museet bistår Agder museums lag med innhold i kurs 17. juni for sesongansatte ved de ikke-konsoliderte museene i Agder.
- Setesdalsbanen arbeider aktivt med rekruttering av frivillige til tog tjenesten som gir resultater.
- Levende museum er et treårig samarbeidsprosjekt mellom UiA og Kristiansand museum. I mai laget dramastudentene formidlingsopplegg som passet til husene og arenaen ved Kristiansand museum. Museet inviterte både skoleplasser på besøk for å overvære forestillingene, og inviterte til åpen dag for publikum 5. mai. Opplegget var svært vellykket og ca. 500 personer deltok på åpen dag.
- Hestmanden har et godt forhold til Hestmandens Venner som har jevn og god arbeidsflyt som utgjør et viktig bidrag til vedlikehold og prosjekter om bord.
- Mandal museum har samarbeida med Mandals Trebåt og Motorforening om veterandag på Ballastbrygga i mai.
- Mandal museum har hatt opplegg for Mandal husflidslags «Ung husflid»-gruppe på Ballastbrygga.
- Produksjonen til Sjølingstad får stadig oppmerksomhet på sosiale medier der kunder og andre samarbeidspartnere legger ut positiv omtale. Vi har levert til kunstnere, klesdesignere og den siste var gardiner brukt som romdeler via arkitekt i Oslo.
- Sjølingstad Uldvarefabrik ble invitert til Kronprinsessens og Dronningens vevsymposium i Dronningens Kunsthall i april.
- Tingvatn fornminnepark samarbeider med flere aktuelle lag og foreninger i sommer, her under Frivillighetssentralen i Hægebostad med prosjekt «Alle med».
- På Lista museum har frivillige fra museets venner organiserte museumsdag med tema Amerikautvandring på museet i Vanse. De frivillige deltok også på Junaitenåpninga.
- FLEKKEFJORD – Samarbeid med Flekkefjord Kommune, Skole og Oppvekst
- FLEKKEFJORD – Samarbeid med flere frivilligorganisasjoner – Gutte- og Pikekorps, Historielaget, Flekkefjord og Oplands Turistforening, Flekkefjord Kulturskolen, Kulturminneforeningen, Flekkefjord Gårdseierforening, Pensjonistforening, Flekkefjords Krigshistoriske Forening 1940-1945, Smaabyen, Magma Geopark.

Forretning

- Besøkstallene for mai måned er ikke ferdige, men en foreløpig statistikk t.o.m. april viser en oppgang på 24% sammenlignet med 2023.
- Fase 2 av butikkprosjektet er startet opp. Vi har hatt et grafisk designbyrå på visning på Kanonmuseet og Kristiansand museum og de vil presentere konsepter for produktdesign før sommeren.
- Markedsføring sommeren 2024: Det er gjort avtale med Polaris (FVN og Sørlandsavisene) og Schibsted (VG, Aftenposten, E24 m.fl.) om digital annonsering sommeren 2024. Dette kommer i tillegg til annonsering hos Meta, Google og i diverse magasiner. VAM er igjen hovedpartner hos Visit Sørlandet der nye tiltak b.l.a. inkluderer en infoskjerm med reklame på Kjevik flyplass.
- Det er etablert en prosjektgruppe for å utvikle museumsbutikk og produkter for museene i VAM. Kristiansand kanonmuseum og Kristiansand museum er representert inn i denne gruppen og det ses på hvordan spesielt disse to museene kan utbedre museumsbutikken og produktene i den. Det har vært gjennomført et kurs i forbindelse med prosjektet.
- Kristiansand kanonmuseum har åpnet hver dag hele uka mens Kristiansand museum har åpnet alle dager unntatt lørdager denne våren. Vi ser et jevnt besøk av gjester som kommer utenom cruisebussene. Det har også blitt jobbet med å ha korrekt informasjon på Google om åpningstider, og det er lagt flere brosjyrer ut ved fergekaia. Dette bidrar til økt synlighet av tilbudet vårt.
- Det er mange ankomster og gjester fra cruise på Kristiansand kanonmuseum og Kristiansand museum, noe som gir god inntjening og gode besøkstall.
- Hestmanden har utvidet museumsbutikken noe for å øke egeninntjening.
- Hestmanden har leid ut noen lugarer om bord til Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvernsenter i begynnelsen av juni og har fått gode inntekter på dette.
- På Sjølingstad Uldvarefabrik gir et gruppemarked på vei opp uttelling i økt salg i museumsbutikken.
- På Lista museum er T-skjorter med tema fra Junaitenutstillinga kommet for salg i museumsbutikken.
- FLEKKEFJORD – 43% av egeninntjening fra budsjettet, med blant annet målene for billettsalg, bøker og utleie nådd for året. Donasjoner/gaver til museet og i tillegg.
- FLEKKEFJORD – 495.500 kr. i midler for reparasjoner og vedlikehold til MS Solstrand er søkt, flere søknader innfridd, hovedsakelig (300.000) for drift i 2025-2028 – ca. 50% av forventet utgifter for drift av MS Solstrand i perioden.

- FLEKKEFJORD – Vertsmuseum for årets Stor Museumsdag 2.6.
- FLEKKEFJORD – Satsing på lokale, kortreiste produkter/suvenirer i museumsbutikken «Krambua».
- FLEKKEFJORD – 6.152 registrerte individbesøk i museum fra jan-juni, 3.071 registrerte individbesøk april-11.juni, derav 2.000 totalt barn i grupper, totalt 705 billetter solgt i 2024.

Organisasjonsutvikling

- Årets håndbok for sesongansatte er oppdatert, og alle sesongansatte i Vest-Agder-museet får hvert sitt trykte eksemplar samt tilgang til digital versjon. Alle museets sesongansatte plikter å ha satt seg inn i innholdet i håndboka, som også gjennomgås på felleskursene..
- Vest-Agder-museets felles opplæringskurs for sesongansatte (midt, øst, vest) holdes 19. juni på Sjølingstad Uldvarefabrik, 24. juni på Kristiansand museum og 25. juni på Lista museum, Nordberg fort.
- Vest-Agder-museet får i disse dager på plass digitalisert verktøy for internkontroll, inkludert HMS-håndbok og avviksbehandling.
- AS Sjølingstad Uldvarefabrik spanderte på en studietur for de ansatte i april. Turen gikk til Borås der vi besøkte 4 fabrikker og museer.
- Det foregår opplæring av nyansatt håndverker på våre tekniske anlegg, og han har vært på befaring på damanleggene og fått innføring her. Samtidig jobbes det med en opplæringsplan i veveriet der både nevnte håndverker skal få opplæring for å foreta reparasjoner, samt opplæring av en frivillig som kommer hit og skal veve. Den frivillige har bred erfaring og relevant utdanning til å tre inn i veveriet.
- Setesdalsbanen har ansatt Gjermund Aas som banemontør i 100 % stilling. Gjermund begynner i september.
- Kristiansand museum har sendt inn søknad til Kulturdirektoratet om å bli læringsarena for bachelorstudiet Tradisjonelt bygghandverk ved NTNU. Søknaden er sendt i samarbeid med Setesdalsmuseet og Ryfylkemuseet, og tanken er at museene i fellesskap blir læringsarena for studenter fra Rogaland og Agder. En avventer om en får midler til tiltaket.
- Samuel Høiland er ansatt som prosjektleder for det regionale prosjektet «Fremtid for fortid – folkevandringstid i Lister», med arbeidsplass på Tingvatn fornminnepark.
- Ena Salahovic er ansatt som ny museumsformidler på Sjølingstad Uldvarefabrik og starter i stillingen etter sommeren.

- Det pågår for tiden ansettelsesprosesser for stillingene som fotoarkivar, museumsformidler i Flekkefjord, konservator i vikariat og avdelingsleder for museene i Kristiansand.

Forslag til vedtak

Styret tar saken til orientering.

Vest-Agder-museet IKS